

ตำราหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ณ.แผนกฯ อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๕๖๓

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอที่บ้าน
หลังได้รับรังสีรักษา จังหวัดชลบุรี

ปิ่นกัทธ บณขุนทด

๒๙ เม.ย. ๒๕๖๔

286120

เคาน์เตอร์

๒๙ เม.ย. ๒๕๖๔

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน

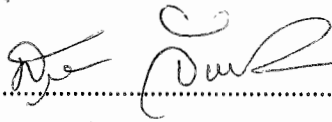
เมษายน ๒๕๖๒

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคปลาย ปีการศึกษา 2551

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ปณณทัต บณขุนทด ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

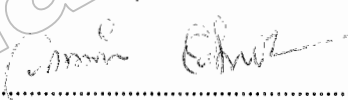

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณ จันทร์ประเสริฐ)

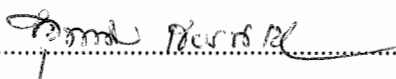

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.วรรณิกา อัสวชัยสุวิกรม)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

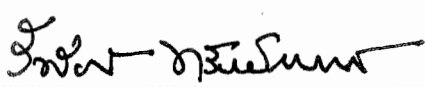

..... ประธาน
(แพทย์หญิงช่อแก้ว ไตวันะบุตร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณ จันทร์ประเสริฐ)

..... กรรมการ
(ดร.วรรณิกา อัสวชัยสุวิกรม)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทราวดี เชียรพิเชฐ)

คณะพยาบาลศาสตรบัณฑิตได้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนิกร ทรัพย์กรานนท์)

วันที่ 22 เดือน เมษายน พ.ศ. 2552

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี จากความกรุณา ภายใต้นิยามของครูคือผู้ให้
รศ.ดร.สุวรรณา จันทร์ประเสริฐ ประธานกรรมการ ดร.วรรณิภา อัสวชัยสุวิกรม กรรมการควบคุม
วิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหายกย่อง
ต่าง ๆ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวาง
ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการพิจารณา
จริยธรรมการวิจัยและคณะกรรมการสอบปากเปล่าทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับ
ปรุงแก้ไขจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน
ที่ได้ให้ความกรุณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและให้คำแนะนำที่เป็น
ประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ นายแพทย์กิตติศักดิ์ เทพสุวรรณ ผู้อำนวยการศูนย์มะเร็ง ชลบุรี
คุณเกษร พงษ์พานิช รองผู้อำนวยการกลุ่มภารกิจบริการวิชาการ ที่อนุญาตในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล และแพทย์หญิงช่อแก้ว ไทวนะบุตร แพทย์ประจำกลุ่มงานรังสีรักษา ขอขอบพระคุณผู้ป่วย
และญาติผู้ป่วยทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการวิจัยอย่างดียิ่ง รวมทั้ง คุณฉันทนา ลาคนาจันทร์
คุณธานี ขามชัย คุณศันจาวิน ไชยรินทร์ คุณลัดดาวัล อุตรา คุณนเรศน์ จิตินันท์วิวัฒน์ และทุก ๆ
ท่านที่ไม่ได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนด้านต่าง ๆ

ขอขอบพระคุณ คุณยายทองสุข ประดับวงษ์ คุณพ่อ คุณแม่ สำหรับกำลังใจที่ได้รับ
เพื่อนร่วมงานหรือผู้ป่วยสามีชาย ศูนย์มะเร็ง ชลบุรี ทุกท่านที่ช่วยเหลือขึ้นเเวเพื่อให้ได้มาเรียน
ครบตลอดหลักสูตรและเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จในครั้งนี้ เพื่อนิสิตปริญญาโท สาขาการ
พยาบาลเวชปฏิบัติชุมชนทุกท่าน โดยเฉพาะคุณกัลยา มั่นล้วน คุณชัชฎาพร รัตนวารี ที่คอยเป็นที่
ปรึกษา และที่สำคัญต้องขอขอบคุณกำลังใจที่มีอยู่ของผู้วิจัยที่สามารถต่อสู้กับปัญหา
อุปสรรคให้ผ่านพ้นไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพาที่ได้กรุณาสนับสนุนทุนวิจัย

ปิณทัต บณขุนทด

49924048: สาขาวิชา: การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน; พย.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

คำสำคัญ: การปรับตัวที่บ้าน/ ผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอ/ รังสีรักษา

ปิ่นพัฒน์ บณขุนทด: ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอที่บ้าน หลังได้รับรังสีรักษา จังหวัดชลบุรี (FACTORS RELATED TO ADAPTATION OF PATIENT WITH HEAD AND NECK CANCER AT HOME AFTER RADIATION THERAPY, CHON BURI PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: สุวรรณา จันทน์ประเสริฐ, ศด., วรณิภา อัสวชัยสุวิกรม, Ph.D., 109 หน้า. ปี พ.ศ. 2552.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และศึกษาอำนาจในการทำนายระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาหลังได้รับรังสีรักษา ความเชื่อด้านสุขภาพและการสนับสนุนทางสังคมกับการปรับตัวของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอที่บ้าน หลังได้รับรังสีรักษา ด้านร่างกาย ด้านอ้อมโนทัศน์ ด้านบทบาทหน้าที่และด้านการพึ่งพาระหว่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอที่จำหน่ายออกจากหอผู้ป่วยในและหอผู้ป่วยนอก ศูนย์มะเร็ง ชลบุรี หลังได้รับรังสีรักษาครบเป็นเวลา 1 สัปดาห์ถึง 2 เดือน ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงธันวาคม 2551 มีภูมิลำเนาในเขตจังหวัดชลบุรี จำนวน 144 ราย ซึ่งไม่มีภาวะการเจ็บป่วยที่ต้องการดูแลเป็นพิเศษทางการแพทย์ จากการประเมินตามแบบประเมินสถานะของผู้ป่วย (Karnofsky Performance Scale) มีค่าคะแนนตั้งแต่ 80 ขึ้นไป ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยสัมภาษณ์ผู้ป่วยเป็นรายบุคคลที่บ้าน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคล ความเชื่อด้านสุขภาพ การสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมปรับตัวแยกเป็นด้านร่างกาย ด้านอ้อมโนทัศน์ ด้านบทบาทหน้าที่ ด้านการพึ่งพาระหว่างกัน นำไปทดลองใช้ และคำนวณค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงของแบบวัด 6 ชุดท้ายอยู่ในระดับสูงทุกชุด ($\alpha = .72, .92, .78, .82, .94$ และ $.90$ ตามลำดับ) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

ผลการวิจัยพบว่า ความเชื่อด้านสุขภาพ ทำนายด้านร่างกายได้ร้อยละ 4.20 ความเชื่อด้านสุขภาพและการสนับสนุนทางสังคมร่วมกันทำนายด้านอ้อมโนทัศน์ได้ร้อยละ 43.20 การสนับสนุนทางสังคม รายได้ ความเชื่อด้านสุขภาพและเพศหญิง ร่วมกันทำนายด้านบทบาทหน้าที่ได้ร้อยละ 38.30 และการสนับสนุนทางสังคม รายได้ และความเชื่อด้านสุขภาพ ร่วมกันทำนายด้านการพึ่งพาระหว่างกันได้ร้อยละ 32.40

สมการในรูปคะแนนดิบ คือ

การปรับตัวด้านร่างกาย = $1.790 + 0.386$ (ความเชื่อด้านสุขภาพ)

การปรับตัวด้านอ้อมโนทัศน์ = $-0.869 + 0.972$ (ความเชื่อด้านสุขภาพ) + 0.313

(การสนับสนุนทางสังคม)

การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ = $-2.038 + 0.577$ (การสนับสนุนทางสังคม) + 0.196 (รายได้) + 0.722

(ความเชื่อด้านสุขภาพ) - 0.311 (เพศหญิง)

การปรับตัวด้านการพึ่งพาระหว่างกัน = 0.543 (การสนับสนุนทางสังคม) + 0.113 (รายได้) + 0.513

(ความเชื่อด้านสุขภาพ)

49924048: MAJOR: COMMUNITY NURSE PRACTITIONER; M.N.S. (COMMUNITY NURSE PRACTITIONER)

KEYWORD: ADAPTATION AT HOME/ PATIENT WITH HEAD AND NECK CANCER/ RADIATION THERAPY

PUNNATHUT BONKHUNTHOD: FACTORS RELATED TO ADAPTATION OF PATIENT WITH HEAD AND NECK CANCER AT HOME AFTER RADIATION THERAPY, CHON BURI PROVINCE. ADVISORY COMMITTEE: SUWANNA JUNPRASERT, Dr.P.H., WANNIPA ASAWACHAISUWIKROM, Ph.D., 109 P. 2009.

This survey research was conducted to examine the predictors of adaptation (physiologic mode, self - concept mode, role function mode, and interdependence mode) among patients with head and neck cancer at home after radiation therapy by gender, age, education, income, time during receiving radiation therapy, health beliefs, social support. The subjects consisted of 144 patients with head and neck cancer at home after radiation therapy 1 week - 2 months, from In - Patient Department and Out - Patient Department of Chonburi Cancer Center. Data were collected by interview technique using seven sets of questionnaire on demographic data, health beliefs, social support, adaptation on physiologic mode, self - concept mode, role function mode, and interdependence mode.

The Cronbach' s alpha coefficients of reliability of the last six questionnaires were at a high level and were .72, .92, .78, .82, .94, and .90, respectively. Data were analyzed by stepwise multiple regression.

The result of stepwise multiple regression analysis showed that 4.20 percent of the explained variance of physiologic mode for one significant factor; health beliefs. 43.20 percent of the explained variance of self - concept mode for two significant factors; health beliefs and social support. 38.30 percent of the explained variance of role function mode for four significant factors; social support, income, health beliefs, and female. And 32.40 percent of the explained variance of interdependence mode for three significant factors; social support, income, and health beliefs. The equations were follows.

Physiologic mode = $1.790 + 0.386$ (Health beliefs)

Self - concept mode = $-0.869 + 0.972$ (Health beliefs) + 0.313 (Social support)

Role function mode = $-2.038 + 0.577$ (Social support) + 0.196 (Income) + 0.722
(Health beliefs) - 0.311 (Female)

Interdependence mode = 0.543 (Social support) + 0.113 (Income) + 0.513 (Health beliefs)

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
มะเร็งศีรษะและคอและรังสีรักษา.....	10
การปรับตัวของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอที่บ้าน หลังได้รับรังสีรักษา.....	15
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอที่บ้าน หลังได้รับรังสีรักษา.....	24
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	36
การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	42
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	70
สรุปผลการวิจัย.....	70
อภิปรายผล	74
ข้อเสนอแนะ.....	78
บรรณานุกรม.....	80
ภาคผนวก.....	84
ภาคผนวก ก.....	85
ภาคผนวก ข.....	87
ภาคผนวก ค.....	103
ภาคผนวก ง.....	107
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	109

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะทั่วไป.....	43
2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเชื่อด้านสุขภาพ.....	46
3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการสนับสนุนทางสังคม.....	48
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวด้านร่างกาย.....	50
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์.....	52
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่.....	54
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวด้านการพึ่งพาหะหว่างกัน.....	55
8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และอำนาจในการทำนายระหว่าง ระยะเวลาหลังได้รับ รังสีรักษา เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ การสนับสนุนทางสังคม ความเชื่อด้าน สุขภาพกับการปรับตัวด้านร่างกาย.....	56
9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวทำนายกับการปรับตัวด้านร่างกาย.....	57
10 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และอำนาจในการทำนายระหว่าง ระยะเวลาหลังได้รับ รังสีรักษา เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ การสนับสนุนทางสังคม ความเชื่อด้าน สุขภาพกับการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์.....	58
11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวทำนายกับการปรับตัว ด้านอัตมโนทัศน์.....	59
12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และอำนาจในการทำนายระหว่าง ระยะเวลาหลังได้รับ รังสีรักษา เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ การสนับสนุนทางสังคม ความเชื่อด้าน สุขภาพกับการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่.....	61
13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวทำนายกับการปรับตัว ด้านบทบาทหน้าที่.....	62
14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และอำนาจในการทำนายระหว่าง ระยะเวลาหลังได้รับ รังสีรักษา เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ การสนับสนุนทางสังคม ความเชื่อด้าน สุขภาพกับการปรับตัวด้านการพึ่งพาหะหว่างกัน.....	64
15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวทำนายกับการปรับตัว ด้านการพึ่งพาหะหว่างกัน.....	65

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University